

Dierenwelzijn

Raadsinformatiebijeenkomst	5 september 2019
Gespreksleider	Rachel Heijne
Tijd	14.00–15.30 uur
Zaal	Grote Trouwzaal
Soort Bijeenkomst:	Bespreken raadsvoorstel
Werkvorm bijeenkomst	Vragen stellen
Geagendeerd door:	Eva van Esch (Partij voor de Dieren), Erwin Virginia (GroenLinks), Sjors Nagtegaal (PVV)
Doel van de bijeenkomst	De raad hoort graag de mening van betrokkenen en wil breed geïnformeerd worden.
Betrokken ambtenaren/ Presentatoren	Michiel Daverschot, adviseur en steller Nota Dierenwelzijn Anouk Teuns, Gemeente Utrecht Barbera Rijpkema, Gemeente Utrecht Roos van Strien, Gemeente Utrecht Priscilla Maaswinkel, Gemeente Utrecht Christa Hielkema– Hulshof, Gemeente Utrecht Jord Bodewitz, Gemeente Utrecht Rick de Kogel, Gemeente Utrecht Leonard van den Houten, GU/ VTH.
Meepraters	Stéphanie Palsma van Voorthuizen, De Faunabescherming Rob Derriks, St. Steunfonds Franse bulldog in medische nood bij hun baasje. Paul Denekamp, Stichting Vissenbescherming Bea Keijzer, Huisdierenmeldpunt Utrecht Rob Blom, Frettenvereniging Frettig Gestoord Magda Bron, Frettenvereniging Frettig Gestoord Meeprater, Dierenbescherming Edward Broekhuizen, bestuurslid AUHV Sandra van de Werd, Comité Dierennoodhulp Rob Nillezen, Stichting Utrecht Natuurlijk Meeprater, Stichting Blijf van mijn Dier Daniëlla van Gennep, Stichting DierenLot
Portefeuillehouder(s)	Wethouder Van Hooijdonk
Aanwezige griffiemedewerker(s)	Eveline Harmelink & Marlies Smeets
Programma	1. Opening en welkom 2. Korte toelichting agendering 3. Gespreksleider interviewt Michiel Daverschot 4. Gesprek raadsleden met meepraters, ambtenaren en wethouder in blokjes (hoofdstukken Nota Dierenwelzijn): • Gevonden dieren • In het wild levende dieren • Gehouden dieren • Dierlijke producten 5. Reflectieronde

Gemeente Utrecht

Vervolg	De gemeenteraad debatteert over dit onderwerp tijdens de vergadering van de commissie Stad & Ruimte op een nader te bepalen datum. De raad besluit in principe hier over tijdens de eerst volgende raadsvergadering.
----------------	--

Klik [hier](#) voor reacties op de Facebook pagina van de gemeenteraad Utrecht.

Motivatie

De agenderende fracties PvdD, GL en de PVV horen graag van de 'dierenbeschermers in het veld', bijvoorbeeld de Dierenbescherming (als partner van de gemeente), Stichting Dierenlot, de Dierencoalitie (specifiek de leden: Faunabescherming [in verband met 'overlastgevende dieren'], Comité Dierennoodhulp [initiatiefnemer Kinderboerderijenbesluit, vermaak met dieren, 'overlastgevende dieren'], IFAW [dierenmishandeling en huiselijk geweld: initiatiefnemer Blijf van mijn Dier, huisdieren in zorg- en opvanginstellingen] en Vissenbescherming [hengelen en verkoop levende dieren]) en Animals Today (dieren bij evenementen, dierlijke producten, fokken van dieren, vuurwerk, etc.) wat zij van de Nota Dierenwelzijn vinden. Ook zijn de fracties benieuwd naar de inbreng van Stichting Utrecht Natuurlijk over het helpen van dieren in het wild en over het fokken van dieren op steedes. Tevens vernemen we van de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging welke verbeteringen van het dierenwelzijn zij zien op het gebied van hengelen in de Nota Dierenwelzijn. Verder horen de fracties graag van de ambtenaren dierenwelzijn de achterliggende gedachten bij de in de Nota Dierenwelzijn gemaakte keuzes en welke consequenties er zijn bij het maken van andere keuzes.

Meepraters

Rob Derriks, St. Steunfonds Franse bulldog in medische nood bij hun baasje

zowel als oprichter / voorzitter van mijn stichting als baasje van 3 Franse bulldogs ben ik voornemens deel te nemen aan deze bijeenkomst.

Daarbij kijk ik uiteraard breder dan alleen het ras Franse bulldog.

Bea Keijzer, Huisdierenmeldpunt Utrecht

Zwerfkatten. Wij vangen op verschillende plekken zwerfkatten ism het Stichts Asyl Utrecht. Wij willen graag weten of de gemeente bereidt is om ons daar in te steunen, financieel te helpen?

Rob Blom, Frettenvereniging Frettig Gestoord

Als frettenvereniging vinden wij de fret als huisdier onderbelicht en daarom hebben wij ook een bijlage gemaild. (bijdrage is in Ibabs opgenomen)

Meeprater, Stichting Blijf van mijn Dier

Bijdrage opgenomen als aparte bijlage in IBabs

Comite Dierennoodhulp , Sandra van de Werd (vijf bijdragen /vijf onderwerpen)

Onderwerp: Kinderboerderijen en dierenweides in Nota Dierenwelzijn

Kinderboerderijbesluit als bijlage opgenomen in Ibabs)

Geachte heer, mevrouw,

In de Nota Dierenwelzijn missen wij helaas een echt dierenwelzijnsbeleid voor kinderboerderijen. Er wordt slechts gewezen op het Keurmerk kinderboerderijen van de Vereniging Samenwerkende KinderBoerderijen Nederland (vSKBN) die de kinderboerderijen moeten volgen. Ook wordt er in de nota gesteld dat in dit

Gemeente Utrecht

keurmerk criteria opgenomen zijn op het gebied van dierenwelzijn, onder andere volgens de Wet dieren. Maar de Wet dieren is nu niet iets waar dieren heel erg blij van worden wat dierenwelzijn betreft. Onder de Wet dieren worden productiedieren onder de meest afschuwelijke dierenvriendelijke omstandigheden in stallen zonder daglicht gehouden. Al komt in dit keurmerk het onderwerp dierenwelzijn wel mondjesmaat aan de orde, het waarborgt helaas onvoldoende op veel belangrijke punten het welzijn van de dieren. Zo mag er nog altijd ongebreideld gefokt worden wat de dood van veel dieren betekent en worden er behalve de onvoldoende minimale eisen voor huisvesting van de overheid geen huisvestingseisen gesteld. Vereniging Samenwerkende KinderBoerderijen Nederland verzaakt het tot nu toe om voor de dieren op te komen en het dierenwelzijn goed te waarborgen in haar keurmerk.

Wij vinden dat de bezoeker en eigenlijk iedereen in Nederland, beter op de hoogte moeten zijn van de welzijnsbehoeften van dieren op de kinderboerderij. Om die reden hebben wij het Kinderboerderijenbesluit (zie bijlage) ontwikkeld waarin de intrinsieke waarde van het dier, zijn soorteigen natuurlijke behoeften en voorlichting daarover het uitgangspunt zijn. In dit besluit worden richtlijnen en regels gegeven voor het houden van dieren op een kinderboerderij. Wij hopen dat u het Kinderboerderijenbesluit wil gaan inzien. Een ernstig pijnpunt in de Nota Dierenwelzijn met betrekking tot de kinderboerderijen is dat de gemeente het goed acht om met dieren te fokken, hen te verkopen of laten slachten. De volgende redenen worden hier voor opgesomd:

- Men kan de gehele levenscyclus laten zien.
- De dieren kunnen zich zoveel mogelijk natuurlijk gedragen binnen de gehouden situatie.
- Het vlees van de geslachte dieren wordt zo mogelijk verkocht op de Steedes, als onderdeel van het educatieprogramma over de herkomst van ons voedsel.

Om bij het laatste punt te beginnen: het vlees wat men in de supermarkt of bij de slager koopt komt niet van dieren die net zo gehouden worden als op de kinderboerderijen. In feite geeft men hiermee zeer foute educatie en worden de bezoekers in de maling genomen. Als de kinderboerderijen hierover echte educatie willen geven tonen zij beelden uit de bio-industrie en laten zij de slacht zien. Het is onzin om een varken of koe of bok alleen te slachten omdat men dat in de vee-industrie ook doet. Men zou juist hier rekening dienen te houden met de intrinsieke waarde van het dier. Ook zou de gemeente de vleesconsumptie niet alleen vanwege het dierenleed maar ook vanwege het klimaat niet moeten stimuleren.

Het leed wat dit zogenaamde natuurlijke gedrag met zich meebrengt door gehouden dieren zich maar te laten voorplanten is niet bepaald diervriendelijk. Het leidt tot overtallige dieren die allemaal slecht eindigen. Dit heeft helemaal niets met dierenwelzijn te maken. Juist vanwege het dierenwelzijn worden veel katten, honden en konijnen tegenwoordig gecastreerd of gesteriliseerd. Dit zou men ook met gehouden dieren op de kinderboerderij dienen te doen. Daarbij hebben ook dieren onderlinge vriendschapsbanden. Door ze te verkopen, te verhandelen en te slachten wordt hier op geen enkele manier rekening mee gehouden. Het geeft bovendien een slecht voorbeeld aan kinderen: als je een dier neemt dan neem je het voor het leven en doe je het niet weg als het je even niet uitkomt.

De gehele levenscyclus van dieren laten zien doe je juist door de dieren oud te laten worden. Bovendien hechten de bezoekers zich aan de dieren. Ook voor kinderen is het wreed om er achter te komen dat het dier waar zij zo gek op waren geslacht is of verhandeld.

Wij leven in een snel veranderde samenleving als het gaat over het denken hoe wij dieren zien en hoe wij die behoren te behandelen. Ook in de Wet dieren staat zeer duidelijk dat wij de intrinsieke waarde van een dier moeten erkennen en daar rekening mee dienen te houden. Een kinderboerderij zou kinderen kunnen leren respectvol met dieren om te gaan. Maar dat kan alleen als het welzijn van de dieren het uitgangspunt van beleid is. Dat betekent in het kort dat sociale dieren met soortgenoten ruim gehuisvest zitten en dat de dieren hun natuurlijke behoeften daar kunnen uiten. Dat betekent ook dat dieren oud mogen worden en niet via de achterdeur verdwijnen richting handelaar of slacht. Ook moeten de dieren zich terug kunnen trekken van de bezoekers en veilig zijn.

Gemeente Utrecht

Het mooie is dat het merendeel van de kinderboerderijen en dierenweides eigendom zijn van de gemeente Utrecht. U bent daarom bij machte om zorg te dragen voor echt goed dierenwelzijnsbeleid op deze kinderboerderijen en dierenweides. Wij hopen daarom dat u het Kinderboerderijenbesluit dat door 17 dierenbelangenorganisaties ondersteund wordt als leidraad wil gaan nemen in uw Nota Dierenwelzijn voor verantwoord beheer en dat het dierenwelzijn hierdoor geborgd wordt op alle Utrechtse kinderboerderijen en dierenweides. Zodat alle dieren op de kinderboerderijen en dierenweides in Utrecht een echt dierwaardig leven krijgen. Mocht u meer informatie willen of een gesprek hierover wensen dan hoor ik het graag.

Sandra van de Werd, Comité Dierennoodhulp

Onderwerp: Dieren bij evenementen i.v.m. Nota Dierenwelzijn

Geachte heer, mevrouw,

Dieren zijn geen vermaakartikelen, maar helaas lijkt dit wel de tendens. Commerciële bedrijven verhuren steeds vaker dieren voor feesten, bruiloften, begrafenissen, evenementen en partijen. Dieren worden o.a. gebruikt voor een levende kerststal, bevrijdings- of Koningsdagfestiviteiten en openingsceremoniën. Hierbij kunnen dieren soms midden in een woonwijk vol feestgangers worden gedropt. Voor dit doel worden ze eerst uit hun vertrouwde omgeving gehaald en zitten door weer en wind dikwijls urenlang opgesloten in een wagen. Vaak is er op de plaats van bestemming sprake van een provisorisch en zeer beperkt onderkomen. Deze tijdelijke huisvesting kan moeilijk voldoen aan de behoeften van de dieren in kwestie. Hierdoor is het vrijwel onmogelijk dat de dieren zich natuurlijk kunnen gedragen. Nooit kunnen ze zich terugtrekken wanneer ze genoeg hebben van alle aandacht die ze opgedrongen krijgen. Veel van de getoonde dieren zijn bovendien ook nog eens prooidieren die erg angstig kunnen worden wanneer ze worden opgepakt of in een hoek gedreven. De dieren kunnen niet natuurlijk reageren op allerlei omstandigheden zoals muziek, veel mensen, drukte en lawaai. Ze kunnen immers niet weglopen ...

Dit alles geeft de dieren veel stress. Zij weten immers niet dat dit maar voor tijdelijk is en ze straks weer rustig op hun vertrouwde plek op de kinderboerderij terugkomen. Daarnaast is de veiligheid van de dieren ook een grote zorg. Door de aanwezigheid van stro en hooi is er een groot risico van brandgevaar met een vaak gruwelijke afloop.

Daarnaast zijn er veel dieren die als vermaakartikel gebruikt worden. Te denken valt aan kuikentjes met Pasen in winkels als decoratie, Na Pasen wordt de helft gedood omdat het haantjes zijn en die ongewenst zijn. Bovendien worden de kuikens een natuurlijke moeder onthouden. Kamelen bij waarop mensen een ritje kunnen maken. Witte duiven die losgelaten worden bij feesten, bruiloften en trouwerijen. Het betreft hier vaak sierduiven die zich eenmaal losgelaten niet goed weten te redden.

In de Nota Dierenwelzijn lezen wij dat de gemeente in gesprek gaat met de aanvrager over de aard van de inzet van de dieren en de omstandigheden waarin de dieren verkeren tijdens het evenement.

Wij vinden dat te weinig. Al kan men het dan niet verbieden, men kan wel de aanvrager laten weten dat de gemeente vanwege het dierenwelzijn dat altijd hierbij in het geding is in principe niet wil dat er evenement met dieren plaats vind. Alleen in gesprek gaan over de aard van de inzet van de dieren en de omstandigheden van de dieren zal vaak leiden naar de dierenverhuurder die altijd zal zeggen dat zijn dieren hier niet onder lijden en dat de omstandigheden prima zijn.

In de Nota Dierenwelzijn staat ook dat de gemeente controle kan uitoefenen op evenementen die ze zelf organiseert en invloed kan uitoefenen op evenementen waarvoor de gemeente subsidie verleent. Naar aanleiding van de aangenomen motie 'Dieren zijn geen entertainment', is het verboden om roofvogels, uilen en reptielen te gebruiken bij evenementen die subsidie krijgen van de gemeente Utrecht of die door de

gemeente worden georganiseerd. De gemeente vindt de inzet van deze dieren voor een dergelijk evenement in strijd met de Wet dieren.

Wij verzoeken u dit uit te breiden naar een algeheel verbod op het gebruik van dieren voor vermaak bij evenementen die de gemeente zelf organiseert en van organisaties waarvoor de gemeente subsidie verleent. Want ook bij mobiele kinderboerderijen, levende kerststallen, paaskuikens als decoratie, witte sierduiven die losgelaten worden, is het dierenwelzijn ernstig in het geding. Ook dergelijke evenementen zijn in strijd met de Wet dieren. Door deze stap te doen kunt u ook veel makkelijker andere aanvragers voor evenementen met dieren het vragen om dat niet te doen. U geeft dan immers zelf als eerste het goede voorbeeld.

Sandra van de Werd, Comité Dierennoodhulp en Anne Mulder, Sophia-Vereeniging

Onderwerp verkoop dieren

N.B. Brief 'Verkoop dieren nota Dierenwelzijn' toegevoegd in IBABS als aparte bijlage

Comité Dierennoodhulp en de Sophia Vereeniging tot Bescherming van dieren zijn geschokt dat er in de Nota Dierenwelzijn staat dat de gemeente Utrecht dierenwinkels en andere bedrijven die huisdieren verkopen ondersteunt bij de certificering en de toetsing en certificering voor het keurmerk Dierbaar het eerste jaar vergoed. Zo stimuleert de gemeente Utrecht juist de verkoop dieren. Het keurmerk Dierbaar borgt bij lange na niet het dierenwelzijn. Integendeel; dit keurmerkvolft niet eens aan de huisvestingseisen van het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG). Het LICG is mede vanuit het ministerie van LNV opgericht en adviseert o.a. over huisvestingsrichtlijnen.

Om u een voorbeeld te geven: Het LICG adviseert voor de huisvesting van twee kleine konijnen 16.000 cm². Voor de – vrijwillig aangesloten – detailhandel is er keurmerk Dierbaar dat voor deze dieren 4000 cm² voorschrijft, terwijl het winkelconcept Happy Konijn voor deze konijnen tussen de 9000 en 11.900 cm² hanteert. Het keurmerk Dierbaar laat dieren dus gehuisvest zitten in vier keer zo kleine behuizing als het LICG voorschrijft. Terwijl de LICG normen van huisvesting al aan de zeer kleine kant zijn. Overigens zijn zowel keurmerk Dierbaar als het Happy Konijn concept afkomstig van Dibevo.

Daarbij is er voor de fokkers geen enkel keurmerk. Dus kunnen zij konijntjes en andere dieren fokken in een schoenendoos.

Achter de verkoop van dieren in winkels gaat een onzichtbare wereld van fok en handel met dierenleed schuil. Dit gaat ten koste van diergezondheid en –welzijn, omdat zij gezamenlijk in een te kleine huisvesting gehouden worden, waardoor zij hun natuurlijk gedrag niet kunnen vertonen. De ouderdieren worden slechts gebruikt voor de fok en afgedankt als ze niet voldoende jongen produceren. Verschillende media waaronder de televisieprogramma's Kassa, Rambam en Eén Vandaag besteedden reeds aandacht aan de schimmige wereld van het fokken van konijntjes voor tuincentra en dierenwinkels. Daar zijn de dieren slechts handelswaar; ze zitten in te kleine hokken en onverkochte dieren uit de tuincentra gaan niet zelden retour en via de fokker als voederdier richting dierentuin. Het keurmerk Dierbaar doet hier niks aan.

Terwijl Dibevo in 2017 in haar vakblad bevestigde dat de verkoop van levende have niet 'het item' is waarop de sector winst maakt, blijkt tegelijkertijd uit onderzoek (Vinke et al., 2011) dat juist de lage aanschafprijzen van de dieren medeoorzaak is van impulsaankopen. In 2018 deed de faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht onderzoek naar de gezondheids- en welzijnsstatus van konijnen in de Nederlandse gezelschapsdierensector (Van koppelaar tot knuffelaar. Vink et al., 2018). Daaruit bleek dat de gezondheids- en welzijnsproblemen, die voortvloeien uit een suboptimale huisvesting en voeding ertoe leiden dat konijnen in gevangenschap gemiddeld slechts 4,5 jaar oud worden, terwijl sommige konijnenrassen in potentie wel 13 jaar kunnen worden (Inventarisatie en prioritering van welzijnsproblemen binnen de sector bijzondere dieren. Vinke et al., 2011). Deze problemen doen zich eveneens in groten getale voor bij andere zoogdieren (waaronder fret, rat, muis, gerbil, hamster, chinchilla) en vogels, vissen, reptielen en amfibieën en ook veel

Gemeente Utrecht

van deze dieren eindigen in de opvang (Vinke et al., 2011). Naast de dierenwelzijnsproblemen bij consumenten, toont het onderzoek van Vinke dat de huisvesting van dieren bij handelaren ver benedenmaats is. Ook in de winkels bleek de huisvesting onvoldoende in vergelijking tot de LICG-richtlijnen, als het gaat om hokgrootte, de beschikbaarheid van verrijking en solitaire huisvesting, terwijl juist winkels een voorbeeldfunctie zouden moeten hebben voor de consument. Tenslotte toont het onderzoek dat minder dan een derde van de geraadpleegde consumenten zich goed geïnformeerd acht over de nodige tijdsinvestering in de verzorging. Ook dierenartsen geven aan dat eigenaren van met name konijnen en cavia's hen regelmatig melden dat (de verzorging van) het huisdier niet aan de verwachtingen voldoet. Als mogelijke achterliggende oorzaken worden impulsaankopen (bijvoorbeeld aankoop voor de kinderen) en kennisgebrek van de eigenaren het meest genoemd. Ook spelen tegenvallende kosten, verkeerde voorlichting (op verkoopadressen) en de lage aanschafprijs van de dieren een belangrijke rol (Vinke et al., 2011). In Nederland zijn naar schatting 140 opvangcentra die konijnen opvangen. Veel konijnen die worden binnengebracht bij opvangcentra zijn ziek en/of verwaarloosd door de consument. 'Dit probleem vraagt daarom een primaire aanpak op het niveau van de consument, waarbij goede informatievoorziening, en het voorkomen van impulsaankopen belangrijke aanknopingspunten bieden om te voorkomen dat dieren in een later stadium (al dan niet in suboptimale conditie) terecht komen in een opvangcentrum' (Vinke et al. 2011). Het rapport 'Feiten en cijfers gezelschapsdierensector 2015' (HAS den Bosch en Faculteit Diergeneeskunde Utrecht) toont dat jaarlijks gemiddeld ruim 15.000 zoogdieren worden opgevangen, waarvan 95% uit konijnen en knaagdieren bestaat. 3 Bij zowel kinderboerderijen als opvangcentra zijn de voornaamste redenen voor het doen van afstand van het konijn het 'verminderd plezier van het kind' en 'verzorging kost meer tijd dan verwacht'. De gemiddelde leeftijd van de aangeboden dieren is ca 2,6 jaar (Vink et al., 2018). Samengevat blijkt uit diverse onderzoeken dat nog steeds veel consumenten hun dieren aanschaffen via de detailhandel en dat een heel groot deel van deze dieren ondoordacht wordt aangeschaft, waardoor jaarlijks ca 15.000 dieren – om reden van geen tijd of geen zin meer – worden afgestaan aan met name opvangcentra. Ondanks dat het achterlaten van een dier vanwege zorgonthouding strafbaar is, is de praktijk dat veel dieren worden gedumpt in een park of in de natuur. Een groot deel van deze dieren overleeft dit niet of wordt gepakt door een roofdier. In voornoemde onderzoeken zijn al deze dieren niet meegerekend. Ook is niet meegerekend het aantal dieren dat vroegtijdig doodgaat door verwaarlozing of onwetendheid. Nu de omvang en ernst van voornoemde dierenwelzijnsproblemen door de verkoop van dieren aantoonbaar is, willen wij u met klem verzoeken om als gemeente de dierenwinkels niet te gaan helpen met het certificaat Dierbaar. Hiermee stimuleert u direct de impulsaankopen en indirect heeft dit dierenleed tot gevolg. Wij verzoeken u met klem om uit oogpunt van dierenwelzijn in de nota op te nemen dat de gemeente dierenwinkels er op gaat attenderen dat er een andere prachtige oplossing is: namelijk samenwerking met dierenopvangcentra in de omgeving Utrecht. De dierenwinkels kunnen de dierbenodigdheden verkopen en de opvangen leveren de dieren en de eventuele nazorg. Door dit als gemeente te stimuleren kan voorkomen worden dat dieren impulsief worden aangeschaft, krijgen afgedankte dieren een tweede kans op een goed thuis en komt er een einde aan het onzichtbare dierenleed in de groothandels en bij malafide fokkers.

Sandra van de Werd, Comité Dierennoodhulp

Onderwerp: Agressieve honden Nota Dierenwelzijn

Aparte brief toegevoegd in Ibabs

Geachte heer, mevrouw,

In de Nota Dierenwelzijn staat dat in de afgelopen jaren in Nederland het aantal bijtincidenten met honden is toegenomen. Ik zou graag vernemen waarop dat gebaseerd is omdat er tot nu toe naar mijn weten geen duidelijk registratie van is op landelijk niveau.

Lang niet iedere hond die bijt is een gevaarlijke agressieve hond. Een bijtincident kan iedere hondeneigenaar overkomen, honden zijn immers geen machines. Door een samenloop van omstandigheden kan zelfs de liefste en makste hond een keer heel erg schrikken en uit angst en zelfbehoud bijten.

Het gevolg hiervan kan zijn dat de hond (ook bij een licht bijtincident en een eerste keer) in beslag genomen wordt en maandenlang geïsoleerd in een hok in de opslag zit. Na ongeveer een maand wordt de hond daar, vaak totaal gefrustreerd vanwege de leefsituatie, getest door het Riskassessmentteam Universiteit Utrecht. Deze test bestaat uit een groot aantal testonderdelen waar een hond van nature bang voor is. Komt de hond slecht uit de test dan volgt er een 'euthanasie' advies. Omdat deze test zeer dierenvriendelijk is, is er al jaren discussie over. Deze test is niet gevalideerd en er is bij meer dan 70 honden in de afgelopen jaren gebleken dat de euthanasieadviezen van deze tester niet klopten. Al deze door de tester ter dood veroordeelde honden kwamen namelijk door tussenkomst van een advocaat met toestemming van justitie bij Martin Gaus en stichting Hond in Nood terecht voor een herstelperiode en training. Bijna al deze honden bleken, nadat zij weer vertrouwen in een mens hadden gekregen, alleraardigste honden die bovendien heel goed trainbaar bleken.

Wij zijn van mening dat daarom zoveel mogelijk moet voorkomen worden dat een hond in de opslag terecht komt. Geen hond wordt daar beter van. Passende maatregelen voor hond en eigenaar na een bijtincident zoals bijvoorbeeld een aanlijn- en muilkorfgebod en verplichte training om daar vanaf te komen is in de meeste gevallen vele malen beter en effectiever.

Dat het ook anders kan blijkt uit de aanpak van bijtincidenten van de gemeente Apeldoorn. Hun aanpak is behalve diervriendelijk ook succesvol. In 2017 zijn er 57 meldingen in de gemeente Apeldoorn behandeld, waarvan 9 meldingen op voorhand. Bijvoorbeeld van mensen die vanuit een buurt zich ongerust opstellen over bijvoorbeeld 'hoog risico' honden die in de buurt komen wonen. De politie neemt de meldingen aan en deze worden doorgegeven aan de heer Mulder, teammanager Toezicht en Handhaving openbare ruimtes, die een aantal BOA's onder zich heeft die verstand hebben van hondengedrag. Ook als er niet gebeten is gaan deze speciale BOA's toch ter plaatse poolshoogte nemen. Zij kijken wat er aan de hand is en gaan ook het gesprek aan met de eigenaar van de hond. Het gesprek aangaan wordt erg gewaardeerd. In de afgelopen 9 jaar waarin de gemeente Apeldoorn rond de 450 bijtincidenten heeft gehad is er geen enkele hond in beslaggenomen. Bestuursrecht wordt er toegepast. De BOA's voeren gesprekken met zowel slachtoffer als met de eigenaar van de honden indien nodig ook met de verzekeringsmaatschappij. Van de 57 meldingen van het afgelopen jaar zijn er geen recidieven. Geen hond heeft 2 keer gebeten. Alle bijtincidenten (hond-hond, hond-mens en hond-ander dier) worden door deze BOA's opgepakt, goed bekeken en onderzoek gedaan. Ook over welke visie de partijen hebben. Er is een formulier voor bedacht waarop allerlei informatie vermeld wordt. Als dit ingevuld wordt ontstaat er een uniform behandelplan. In 2017 kregen 4 van de 57 gevallen een aanlijn- en muilkorfgebod. De gemeente Apeldoorn heeft een convenant OM, gemeente en politie voor het uitwisselen van gegevens. Bij aanlijn- en muilkorfgebod legt de gemeente er een last onder dwangsom naast. Er wordt door de BOA's actief gecontroleerd of de eigenaar zich houdt aan het aanlijn- en muilkorfgebod. Vanuit de dwangsompositie is niet meteen een heterdaad nodig, enkele getuigenverklaringen zijn ook al voldoende. In de afgelopen 9 jaar is het slechts één keer voorgekomen dat een eigenaar zich niet hield aan het aanlijn- en muilkorfgebod en een boete opgelegd kreeg van 1000 euro. Dit bleek zeer effectief. Ook uit het advies van de Wageningen Universiteit aan Amsterdam in het onderzoeksrapport "Minder hondenbeten" blijkt dat het aantal bijtincidenten drastisch kan worden verminderd door het bij de eigenaar ondersteunen van verantwoordelijk gedrag, waaronder goede voeding, adequate diergeneeskundige zorg, socialisatie en training, registratie van de honden en aanlijngeboden. Het hondenbeleid in Canada, wat op deze principes is gebaseerd, is succesvol gebleken en heeft tot een aanzienlijke vermindering van het aantal bijtincidenten geleid.

Het is frappant hoe de aanpak van de gemeente Apeldoorn op die van Canada lijkt. Dringend verzoeken wij u daarom, om voordat u definitief een bijtincidentenbeleid maakt, zich eerst ook op de aanpak van de gemeente Apeldoorn te oriënteren en hierover een gesprek met de heer Roel Mulder Mulder aan te gaan. De heer Roel Mulder heeft aan ons aangegeven daar gaarne toe bereid te zijn.

Mocht u meer informatie willen of een gesprek hierover wensen dan hoor ik het graag.

Sandra van de Werd, Comité Dierennoodhulp

Onderwerp: dieren in de openbare ruimte/overlast van dieren

Aparte brief toegevoegd in Ibabs

Geachte heer, mevrouw,

Wanneer vrij levende hanen, kippen, duiven, ratten, mollen, konijnen of ganzen maar enig overlast veroorzaken zijn gemeentes geneigd ongediertebestrijdingsbedrijven met mooie namen zoals Duke Faunabeheer in te huren die dan tegen betaling de dieren vangen en vergassen of de nek omdraaien en de dieren afleveren bij de poelier. Comité Dierennoodhulp vindt dit in strijd met de Wet dieren waarin staat dat het verboden is om zonder redelijk doel, of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van een dier te benadelen. Men kan namelijk overlast en het beheersbaar houden van populaties ook op een diervriendelijke manier uitvoeren, onder andere door het manipuleren van eieren en het opvangen van gedumpte dieren. Wij zijn blij om te vernemen dat in de Nota Dierenwelzijn van de gemeente Utrecht de nadruk komt te liggen op communicatie/bewustwording en preventie. En dat als het doden aan de orde is wordt gekozen voor de minst dieronvriendelijke methode.

Wij vragen u om ook bij de bestrijding te kijken waar de overlast plaats vindt en of er wel echt sprake van overlast is. En als er sprake van overlast is dat er dan altijd als eerste wordt gekeken of er een diervriendelijke oplossing mogelijk is. Wij zouden dat graag toegevoegd zien in de nota. Dieren als ratten, muizen, mollen, duiven, meeuwen, kraaien en ganzen zijn tenslotte ook inwoners van Utrecht. Het is heel normaal om bijvoorbeeld een rat te zien langs een waterkant. Bestrijding is dan echt niet nodig. Maar mensen zijn geneigd alleen al het zien van een rat als overlast te beschouwen. Belangrijk is dat de menselijke inwoners van Utrecht ook leren wat echte overlast is en hoe zij dat zelf kunnen voorkomen. Wij hopen dat u hen dat gaat leren. Wij vinden ook dat als er al dieren weggevangen worden er altijd eerst gekeken moet worden of dat op een diervriendelijke manier kan en of de dieren herplaatst kunnen worden door een diervriendelijk vangbedrijf. Zo heeft het diervriendelijke vangbedrijf Hofganzen een grote opvang waar hanen, eenden en ganzen terecht kunnen. Zie <https://www.hofganzen.nl/> en <https://www.ganzenparadijs.nl/> In de nota zouden wij graag dat als extra aandachtspunt toegevoegd zien.

Een ander probleem in Utrecht zijn de gedumpte hanen en hennen. De dierenambulance haalt ze niet op en de vogelopvang wil ze niet hebben. Ook hier zou een diervriendelijke oplossing voor dienen te komen. Uiteraard kan hier het bedrijf Hofganzen in de arm genomen worden omdat die ook een hanenopvang heeft waar de dieren oud mogen worden. Wij willen graag met u mee denken over een goede oplossing hiervoor omdat deze dieren tussen de wal en het schip vallen.

Mocht u meer informatie willen of een gesprek hierover wensen dan hoor ik het graag.

Met vriendelijke groet,

Stichting Vissenbescherming

Beste leden van de Utrechtse gemeenteraad, beste fractiemedewerkers,

Ik mail u naar aanleiding van de uitnodiging van de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV). In deze uitnodiging wordt een positief beeld geschetst van hengelen en streetfishing. M.b.t. dierenwelzijn wordt enkel gemeld dat vissers geleerd wordt hoe ze "met respect moeten omgaan met de gevangen vis" en dat de sportvissers "erg voorzichtig omgaan met de vis". Over het échte welzijn van de vissen wordt met geen woord gerept.

Dit welzijn wordt door het hengelen nl. ernstig aangetast. De Vissenbescherming telt minimaal acht stressvolle en pijnlijke welzijnsaantastingen:

- De vis krijgt om te beginnen een haak in de bek, zijn keel of zelfs zijn slokdarm;
- de vis begint meteen te spartelen om zich te bevrijden en raakt in de stress;
- grotere vissen moeten het zogenaamde gevecht met de sportvisser aangaan dat uiterst stressvol en afmattend verloopt;
- daarna wordt de vis óf aan zijn bek óf met een schepnet uit het water getrokken, waarna hij niet meer normaal zuurstof kan opnemen en vanaf dat moment dus langzaam gaat stikken;
- vervolgens wordt de vis beetgepakt en van de haak in zijn bek of keel ontdaan; in veel gevallen wordt hij hierdoor nog ernstiger verwond (bv. door de gebruikte weerhaak) en soms is het verwijderen van de haak niet eens meer mogelijk;
- vaak moet de vis daarna nog worden opgepakt en gefotografeerd;
- en tenslotte wordt de vis vaak in een leefnet (door hengelaars zelf ook wel sterfnet genoemd) opgesloten en daarna opgemeten of gewogen.
- Na te zijn teruggezet in het water, kunnen vissen alsnog doodgaan aan hun verwondingen en aan de stress die zij hebben opgelopen. Gemiddeld gaat zo'n 18% van de vissen die een hengelaar levend terugzet, alsnog dood.

Wetenschappelijk onderzoek heeft in de afgelopen twintig jaar overtuigend aangetoond dat vissen stress, angst en pijn kunnen ervaren. Ze beschikken over een goed geheugen, proberen gevaren te vermijden en reageren net zoals mensen op gevaarlijke stoffen en pijnstillers. Na de zojuist beschreven vangstervaring zijn vissen een tijd lang meer op hun hoede tegenover het voedsel aan de vishaken van hengelaars.

De Vissenbescherming staat in haar afwijzing van de hengelsport beslist niet alleen. Uit de publieksenquêtes van het Nipo in 2002 en Motivaction in 2014 blijkt ook een meerderheid van de Nederlandse bevolking de hengelsport als een dierenvriendelijke activiteit te beschouwen, bovendien niet geschikt om kinderen respect voor dieren bij te brengen. Echter, mensen kunnen nu overal, waar zij zich ook bevinden, ongevraagd geconfronteerd worden met de dierenvriendelijke handelingen van hengelaars tegenover vissen. Dat gebeurt zelfs in parken en natuurgebieden alsook midden in de stad, bij het door de AUHV aangeprezen streetfishing. Ik hoop u met deze mail aan het denken te hebben gezet en te hebben laten zien dat het 'sport'vissen of hengelen niet zo'n onschuldige bezigheid is als door het AUHV wordt neergezet, maar een vorm van dierenmishandeling is die voor de vissen stress, pijn en zelfs de dood oplevert.

Ik dank u hartelijk voor uw aandacht.

Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging

Dierenwelzijn en sportvisserij in Utrecht.

Binnenkort staat de nota Dierenwelzijn op de agenda van de raad. De komende week organiseert u een raadsinformatiebijeenkomst waar we graag een toelichting geven op sportvissen. Specifiek willen wij aandacht vragen voor punt 5 van de voorgestelde besluiten, zijnde het aantal viswateren binnen de gemeente Utrecht niet verder uit te breiden. In dit schrijven willen wij u informeren over dierenwelzijn in relatie tot sportvisserij en onze activiteiten om dierenwelzijn te borgen en u informeren over de georganiseerde sportvisserij en daarmee onze vereniging de Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging (AUHV).

Voorstel 5 Nota Dierenwelzijn niet uitbreiden aantal viswateren

Wij willen u adviseren dit besluit niet te nemen en de passages hierover in de Nota Dierenwelzijn (pagina 16) te laten verwijderen. De AUHV faciliteert in Utrecht ruim 9.500 leden en daarnaast vele sportvissers uit binnen- en buitenland. Hiermee levert de AUHV een bijdrage aan de beweegvriendelijke leefomgeving, welke door de minister van BZK tijdens het AO van 24 april j.l. is onderschreven en zij expliciet wil benoemen in de Nationale Omgevingsvisie. Dit naar aanleiding van de positon paper van de Vereniging Sport en Gemeenten, GGD-GHOR, NOC*NSF en een aantal sportbonden waaronder Sportvisserij Nederland.

Gemeente Utrecht

De beweegvriendelijke leefomgeving zet in op gezondheidsbevordering door inwoners toegang te geven tot hun leefomgeving. In de bijlage vindt u de position paper. Het niet uitbreiden van viswateren binnen de gemeente Utrecht is in strijd met het ontwerp van de Nationale Omgevingsvisie en beperkt de mogelijkheden voor gezonde en laagdrempelige initiatieven. Menig sportvereniging in Utrecht heeft een wachtlijst vanwege ruimte gebrek, dit voorgestelde besluit zou een toekomstige beperking kunnen opleveren van een substantieel aantal recreatieve en sportieve sporters. Het contract met de AUHV is in 2016 herzien met duidelijke afspraken over toezicht en handhaving. Dierenwelzijn staat bij ons hoog in het vaandel en daarbij is het dierenwelzijn t.a.v. de hengelsport zowel wettelijk verankerd als in gedragsregels geborgd. Hieronder willen wij u hierover informeren en laten zien dat dierenwelzijn en sportvissen genuanceerder ligt dan wordt gesteld in de dierenwelzijnsnota die voorligt.

AUHV – Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging

De AUHV wil graag een positieve bijdrage leveren aan dierenwelzijn in de gemeente. Dierenwelzijn is voor ons een belangrijk thema en is tweeledig. Enerzijds gaat het over de invloed van sportvissen op het welzijn van een vis. Anderzijds gaat het over het welzijn van vis in relatie tot zijn natuurlijke omgeving, dit is verankerd in het groenbeleid van de gemeente en de maatregelen aan het begin van de keten welke zich bevinden op het snijvlak van dierenwelzijn en biodiversiteit. Beiden zijn voor ons en de georganiseerde sportvisserij belangrijke aandachtspunten.

De AUHV heeft ruim 9500 leden en is hiermee één van de grootste sportverenigingen binnen de gemeente Utrecht. Wij hebben vier kerntaken: vertegenwoordiging van leden, versterken sportparticipatie (algemeen en kwetsbare doelgroepen), controle en handhaving en visstandbeheer. Wij zijn aangesloten bij federatie Sportvisserij MidWest Nederland en de landelijke koepel Sportvisserij Nederland (lid van NOC*NSF). Allen professionele organisaties die de vereniging ondersteunen op het gebied van waterkwaliteit, ecologie, en visserijkundig onderzoek. Om onze doelen te bereiken willen wij de samenwerking met de gemeente versterken en een bijdrage leveren aan het beleid. Met de expertise vanuit georganiseerde sportvisserij en onze vrijwilligers willen we de gemeente ontzorgen en faciliteren.

Sportvissen betekent dat jong en oud buiten genieten van de natuur, minder stress ervaren en niet eenzaam thuis of voornamelijk achter een beeldscherm zitten. De leden van de hengelsportvereniging zijn de ogen en oren langs de waterkant. Onze vereniging ondersteunt gemeenten bij de aanpak van watervervuiling en vissterfte. Bij de huidige droogteproblematiek leveren onze leden een actieve bijdrage aan het signaleren en redden van vissen in nood.

Maatschappelijke acceptatie van sportvissen

Sportvissen is sinds mensenheugenis een geaccepteerde activiteit die 1.2 miljoen mensen veel brengt. Het levert een positieve bijdrage aan het welzijn van mensen en het levert kennis en betrokkenheid op bij de natuur en de onderwaterwereld. Een kleine groep in deze samenleving heeft moeite met sportvissen, dat is hun goed recht. We leven in NL in een pluriforme maatschappij waarin wij met elkaar moeten leven en moeten respecteren. Het is een ieders taak om elkaar scherp te houden op ieders rol en verantwoordelijkheden. Wij staan open voor dialoog en samenwerking in het belang van vis, sport vissers, visstand en de natuur (boven en onder water) om ons heen. Elkaar verboden opleggen, hoort hier niet bij.

Visserijwet: De visserijwet regelt zaken rondom de visserij, zo ook de sportvisserij. De wet houdt rekening met belangen rond natuurbescherming en het welzijn borgt dierenwelzijn t.a.v. sportvissen.

Dierenwelzijn en de invloed van sportvissen op het welzijn van vis.

Het gaat hierbij over de rol en verantwoordelijkheid die de sportvisser en de georganiseerde sportvisserij heeft bij het uitoefenen en organiseren van hun activiteit.

- Voorlichting: De AUHV en de georganiseerde sportvisserij informeren leden actief via diverse kanalen over, de door Sportvisserij Nederland, opgestelde gedragscode. Deze code geeft richting aan de behandeling door sportvissers van vis voor, tijdens en na de vangst.
- Educatie: de Vislessen voor de leerlingen op de basisschool leveren een belangrijke bijdrage aan de bewustwording van de onderwaterwereld (biologieles) en een respectvolle omgang met levende dieren tijdens de visexcursie.
- Controle en handhaving: De AUHV heeft een actief beleid op controle en handhaving op het gedrag (dierenwelzijn) en de regels ter bescherming van de visstand, zoals bijvoorbeeld minimum en maximale maat van bepaalde vissoorten, bescherming van aal, gesloten tijden (niet vissen op roofvis in de paaitijd t.b.v. visstandbeheer). Controle en handhaving doet zij actief aan het AUHV viswater met eigen BOA's en verenigingscontroleurs volgens de regelgeving beschreven in de Visserijwet.
- Eigen gedrag: onze leden hebben een vergunning, de VISpas. Zij zijn bekend met de eerdergenoemde gedragscode en zijn begaan met de onderwaterwereld en vissen in het bijzonder. Zij zijn zich bewust van de impact die zij hebben op het mogelijke ongerief van de vis die ze vangen en minimaliseren het ongerief van vis. Sportvissers spreken elkaar aan waar nodig op onwenselijk gedrag en melden misstanden via de meldpunten stroperij en vissterfte.

Welzijn van vis in relatie tot zijn natuurlijke leefomgeving

Van oudsher hebben hengelsportverenigingen als huurder van visrecht een actieve taak in groen-blauwe thema's zoals water- en visstandbeheer. Dit doet de AUHV (samen met de Sportvisserij MidWest Nederland en Sportvisserij Nederland) in samenwerking met ecologen en waterbeheerders. De georganiseerde sportvisserij speelt op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal een belangrijke rol als natuurbeschermer. Met onze lobby voor goede waterkwaliteit, de bescherming van de visstand en leefomgeving, onze campagnes tegen commerciële overexploitatie, zijn we actief op behoud en verbetering van de waterlichamen, biodiversiteit en de bescherming van de vis. Onze inspanning is niet alleen bevorderlijk voor sportvissers, het is ook gunstig voor sociaal maatschappelijke doelstellingen en economische groei (buiten- en binnenlands toerisme).

Ondersteuning: AUHV wil graag haar kennis delen t.a.v. het beheer van watergangen om het dierenwelzijn en biodiversiteit verder te versterken. De beschreven paragraaf waterkwaliteit en beheer watergangen (pagina 17 Nota Dierenwelzijn).

Sportvisserij Loodvrij

Een jaar geleden is de Green Deal Sportvisserij Loodvrij ondertekend. Het terugdringen van lood is een actueel onderwerp wat regelmatig in de aandacht staat. De Green Deal partners hebben de afgelopen periode verschillende actieplannen uitgewerkt om het loodgebruik in de hengelsport te reduceren. Sportvisserij Nederland, de federaties maar ook onze vereniging leveren een belangrijke bijdrage aan de uitvoering van deze Green Deal. De sportvisserij staat namelijk voor een schoon watermilieu. Lood hoort daar niet in thuis. We werken o.a. aan communicatie en bewustwording, loodvrije evenementen en loodvrije pilotgebieden.

Wij gaan over het bovenstaande graag met u in gesprek.

Met vriendelijke groet namens de
Algemene Utrechtse Hengelaars Vereniging,

Bijlage: Position paper AO omgevingsvisie (in IBabs geupload)